

FÖRDJUPNING

BNP revideras återkommande

SCB publicerar varje kvartal ett första utfall för BNP som sedan ofta revideras. Att utfallen revideras i takt med att bättre data blir tillgängligt är både naturligt och viktigt. Revideringarna bidrar dock till att prognoser blir mer osäkra. De två senaste åren har revideringarna varit större än historiskt och det första utfallet har generellt underskattat årstillväxttakten. Över en längre tidsperiod finns det dock ingen systematisk över- eller underskattning av de första publicerade utfallen.

SCB publicerar kvartalsvisa nationalräkenskaper, där BNP ingår, ungefär 60 dagar efter kvartalets slut. Kvartalsutfallen bygger på preliminär statistik och revideras successivt i takt med att mer information samlas in. Helårsberäkningarna publiceras 17 månader efter att referensåret är slut, det vill säga i år (2024) publiceras årsberäkningar för 2022. Årsberäkningarna bygger på ett mer omfattande och detaljerat underlag än kvartalsberäkningarna. Utöver det genomförs även en allmän översyn ungefär vart femte år som också kan medföra att statistiken revideras. Metoden för såväl beräkningar som revideringar anges i det europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS 2010), vilket är en förordning som gäller i EU:s medlemsländer.

Att nationalräkenskaperna revideras, i takt med att mer tillförlitlig statistik görs tillgänglig, är naturligt. Det är viktigt att statistiken speglar den faktiska utvecklingen på ett så korrekt sätt som möjligt. Att den första publicerade statistiken inte alltid visar samma bild av det ekonomiska läget som senare publiceringar gör det dock svårare för både prognosmakare och ekonomiska beslutsfattare. Det är viktigt att ha i åtanke när ekonomisk politik utvärderas, då senare publicerad statistik kan ge en annan bild av ekonomin än vad som var fallet när besluten fattades.

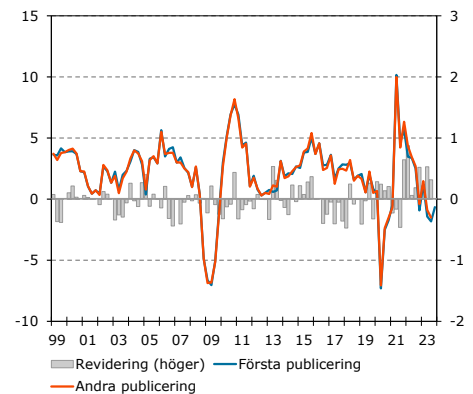
I denna fördjupning analyseras hur statistiken för svensk BNP har reviderats och om det finns någon systematik i revideringarna. Tidsperioden som analyseras sträcker sig från första kvartalet 1999 fram till i dag och den data som analyseras är BNP (icke säsongrensad) i fasta priser.

INGEN SYSTEMATISK ÖVER- ELLER UNDERSKATTNING AV BNP-TILLVÄXTEN

Diagram 106 visar BNP-tillväxten baserad på data från det första och det andra publiceringstillfället, som publiceras ett kvartal senare. Diagram 107 visar också BNP-tillväxten baserad på data från det första publiceringstillfället men jämför utfall i stället med data från den senaste publiceringen av

Diagram 106 Revideringar av BNP vid andra publiceringstillfället

Årlig procentuell förändring respektive procentenheter, kvartalsvärden

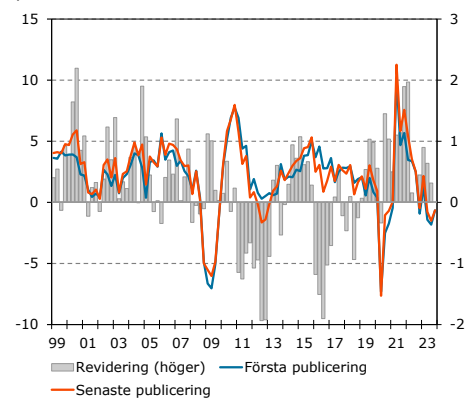

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Anm. Första publicering publiceras ca 60 dagar efter kvartalets slut. Andra publicering publiceras ca 120 dagar efter kvartalets slut.

Diagram 107 Revideringar av BNP vid senaste publiceringstillfället

Årlig procentuell förändring respektive procentenheter, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Anm. Första publicering publiceras ca 60 dagar efter kvartalets slut. Senaste publicering avser publiceringen 29 februari 2024.

nationalräkenskaperna (det vill säga den 29 februari 2024). Staplarna visar hur årstillväxten har reviderats mellan publiceringarna. Diagram 106 visar att revideringarna det senaste året har varit relativt stora och för de åtta senaste kvartalen har tillväxttakten varje gång reviderats upp vid det andra publiceringstillfället. Om den första publiceringen i stället jämförs med den senaste har BNP-tillväxten underskattats sedan det tredje kvartalet 2020 (se diagram 107). Det är dock viktigt att ha i åtanke att detta är en period med kraftiga förändringar i BNP, framför allt under 2020 och 2021. Då bidrog pandemin till ett stort fall i BNP 2020 som sedan hämtades upp 2021.

Över hela tidsperioden 1999–2023 har BNP-tillväxten i genomsnitt reviderats upp med 0,3 procentenheter mellan det första publiceringstillfället och det senaste (se diagram 106). En statistisk analys visar dock att medelvärdet av revideringarna inte är signifikant skilt från noll.³⁴ Det går därmed inte att fastslå att det har funnits någon systematisk underskattning (eller bias) i den första publiceringen av BNP. För tidsperioden 2010–2023 är den genomsnittliga revideringen noll. Detsamma gäller för revideringarna mellan det första och det andra publiceringstillfället. Det innebär att användare generellt bör utgå från att det första preliminära utfallet kommer att revideras men att det inte går att förutsäga riktningen eller den exakta storleken på revideringen.

RELATIVT LÅG VOLATILITET I REVIDERINGARNA

Ett annat sätt att analysera det första BNP-utfallet är att titta på standardavvikelsen i revideringarna, det vill säga volatiliteten i tidsserien för revideringarna (de gråa staplarna i diagrammen). Om volatiliteten är stor indikerar det att första publiceringstillfallets statistik ger en relativt osäker bild av den ekonomiska utvecklingen. Om de gråa staplarna i diagram 106 och diagram 107 jämförs syns tydligt att volatiliteten är större i revideringen som sker vid det senaste publiceringstillfället (se diagram 107) än vid det andra publiceringstillfället (se diagram 106). Detta är inte oväntat då mer och bättre underlag som kan användas för att revidera statistiken successivt blir tillgängligt. Metodförändringar som genomförts mellan 1999 och i dag kan också ha bidragit till detta mönster. I tabell 13 redovisas hur stor volatiliteten är mätt som standardavvikelse. Som tabellen visar ökar den i takt med att revideringshorisonten växer. För att tolka storleken på

³⁴ Om revideringarna definieras enligt $r_{j,t} = x_{j,t} - x_{f,t}$ (där $x_{f,t}$ är första publicerade utfall för kvartal t och där $x_{j,t}$ är utfallet för kvartal t publicerat j kvartal efter det första publicerade utfallet) kan ett test av väntevärdesriktighet (vilket är detsamma som den genomsnittliga revideringen) genomföras med hjälp av regressionen $r_{j,t} = c + e_t$. För att hantera seriell korrelation i residualerna används Newey-West-standardfel. Nollhypotesen om väntevärdesriktighet, dvs. $c=0$, kan inte förkastas på femprocentnivån.

volatiliteten kan den jämföras med volatiliteten i den underliggande tidsserien, det vill säga BNP-tillväxten i årstakt. Tabell 13 visar att volatiliteten i revideringarna är väsentligt lägre än volatiliteten i den underliggande tidsserien.

Tabell 13 Revideringar i BNP

Revidering	Volatilitet	Väntevärdesriktighet ^a
1	0,3	0,0
2	0,3	0,0
3	0,4	0,0
4	0,5	0,0
5	0,5	0,0
6	0,6	0,1
7	0,7	0,1
Senaste	0,8	0,3
Underliggande tidsserie (1999:1-2023:4)	2,9	

Anm. "Volatilitet" ger standardavvikelsen för revideringen beräknad för hela perioden. "Väntevärdesriktighet" ger parameterestimatet $\hat{\epsilon}$ från ekvationen i fotnot 34, vilket är detsamma som den genomsnittliga revideringen på horisonten i fråga. "Senaste" avser senast publicerade BNP-utfall. Ingen av parametrarna för väntevärdesriktighet är statistisk signifikant på femprocentnivå.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

BNP-INDIKATORN HAR UNDERSKATTAT TILLVÄXTEN

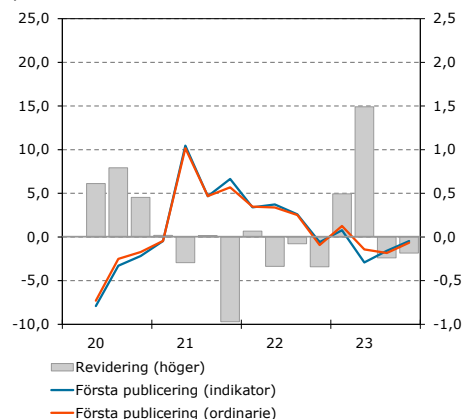
Sedan 2020 publicerar SCB en indikator för BNP. Den publiceras ungefär 30 dagar efter aktuellt kvartal och ungefär 30 dagar innan det första ordinarie BNP-utfallet. Indikatorn bygger på mer preliminär statistik än de ordinarie utfallen och ligger utanför den officiella statistiken. SCB klassar den som "statistik under uppbyggnad".

Diagram 108 och diagram 109 visar BNP-indikatorn vid det första publiceringstillfället samt ordinarie BNP vid det första respektive senaste publiceringstillfället. Det är viktigt att ha med sig att indikatorn har publicerats i mindre än fyra år. Dessutom är det under en period med stor volatilitet ur ett historiskt perspektiv. Diagram 109 visar att den första publiceringen av indikatorn tydligt har underskattat BNP-tillväxten så som den ser ut enligt det senaste ordinarie utfallet. Jämfört med den första ordinarie publiceringen av BNP finns det dock ingen lika tydlig bias (se diagram 108).

BNP-indikatorn är viktig för både prognosmakare och ekonomiska beslutsfattare då det ger en tidig indikation om läget i ekonomin. Men det är viktigt att ha med sig att den baseras på ett begränsat underlag. Därför är indikatorn framför allt värdefull för att upptäcka vändpunkter i ekonomin, som till exempel under pandemin.

Diagram 108 Revideringar av BNP-indikatorn vid första publiceringstillfället

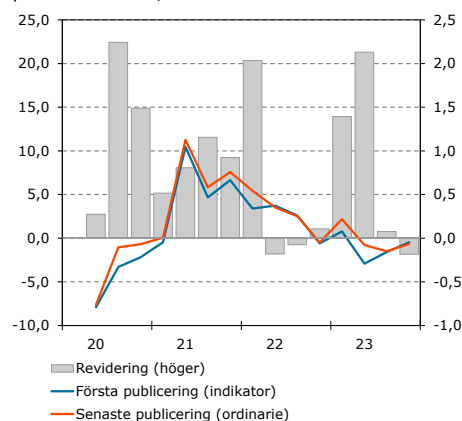
Årlig procentuell förändring respektive procentenheter, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 109 Revideringar av BNP-indikatorn vid senaste publiceringstillfället

Årlig procentuell förändring respektive procentenheter, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.